

Aan de Raad van Ministers Curaçao
t.a.v. de Minister-president,
de heer G.F. Schotte
Fort Amsterdam 17
Alhier

Willemstad, 25 januari 2011

Kenmerk : 11/0079C/JH
Referentie : drs. R.E. Faneyte RA CFE CICA
Onderwerp : Advies inzake benoemingsvoorstel nieuwe commissarissen bij
Refineria di Kòrsou N.V.

1. Inleiding

Het Land Curaçao zijnde de rechtsopvolger per 10 oktober 2010 van het Eilandgebied Curaçao dient, ter zake van de voorgeschreven advisering en bijbehorende taken zoals opgenomen in artikel 4 van de Eilandsverordening Corporate Governance (A.B. 2009, nr. 92), een schriftelijke overeenkomst aan te gaan met een bij Eilandsbesluit aangewezen deskundige organisatie. Op grond hiervan is een overeenkomst van opdracht afgesloten tussen het Land Curaçao en SOAB waarbij ons Bureau tot 28 februari 2011 als adviseur corporate governance zal fungeren ten behoeve van het Land Curaçao dan wel totdat de Stichting Bureau Toezicht en Normering Overheidsentiteiten (in het vervolg 'SBTNO') is opgericht, operationeel is geworden en is aangewezen als de adviseur corporate governance.

Uitgaande van de Eilandsverordening Corporate Governance alsook de bepalingen van de aangegeven overeenkomst van opdracht, behoren tot de werkzaamheden van de adviseur corporate governance in ieder geval het ambtshalve of op verzoek van het Land Curaçao adviseren van de aandeelhouder dan wel de overheid aangaande het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van (certificaten) van aandelen, het vaststellen of aanpassen van een reserverings- of dividendbeleid voor de overheidsvennootschappen of -stichtingen en het benoemen of ontslaan van bestuurders bij de overheidsvennootschappen of -stichtingen.

SOAB *We know government.*

Op basis van het voorgaande heeft u ons Bureau, als tijdelijk adviseur corporate governance, bij omslagen d.d. 1 december 2010 (kenmerk 2010/103684) en d.d. 8 december 2010 (kenmerk 2010/111006) voor advies benaderd inzake het voornemen tot benoeming van nieuwe leden in de raad van commissarissen van Refineria di Kòrsou N.V. ('RdK'). Het gaat hierbij om de volgende kandidaten:

- De heer ██████████
- De heer J.H. de Sola.
- De heer I.S. Martina.

Op grond van de Eilandsverordening Corporate Governance dient de adviseur corporate governance in dit kader te adviseren over de vraag of een voornemen tot benoeming dan wel ontslag van bestuurders aan de statuten van de vennootschap en aan de toepasselijke regels voldoet, waaronder de procedureregels en profielschets bedoeld in artikel 8 van de Eilandsverordening en de bepalingen uit de Code Corporate Governance van het Land Curaçao (in het vervolg de 'Code Corporate Governance'). In het advies geeft de adviseur corporate governance gemotiveerd aan of er al dan niet zwaarwegende bezwaren zijn tegen het gemelde voornemen. De Code Corporate Governance is, op basis van artikel 3, lid 1 van de Eilandsverordening Corporate Governance, door het Bestuurscollege op 12 oktober 2009 bij Eilandsbesluit vastgesteld.

Wij hebben in dit kader de aangegeven benoemingsvoorstellen beoordeeld om na te gaan in hoeverre deze voldoen aan de hierboven vermelde regelgeving. De resultaten van onze beoordeling zijn in dit schrijven opgenomen.

2. Statutaire vereisten en profielschets voor commissarissen van RdK

Uit artikel 8 van de statuten van RdK blijkt dat de algemene vergadering van aandeelhouders de leden van de raad van commissarissen benoemt waarbij deze ook te allen tijde door haar kunnen worden geschorst en ontslagen. Hierbij bestaat de raad van commissarissen uit één of meer commissarissen. Voorts kunnen rechtspersonen ook tot commissaris worden benoemd.

Uitgaande van de bepalingen van de Code Corporate Governance dient de algemene vergadering van aandeelhouders een profielschets vast te stellen voor de raad van commissarissen van een vennootschap. Deze profielschets dient mede ter waarborging van de kwaliteit van de toezichthoudende, goedkeurende en adviserende taken van de raad van commissarissen. In deze profielschets worden er, rekening houdende met de aard van de activiteiten en omvang van de vennootschap, eisen gesteld ter zake van de gewenste grootte en samenstelling van de raad van commissarissen alsook ter zake van de gewenste deskundigheid en achtergrond van haar leden. Tevens moet minimaal één lid van de raad van commissarissen een zogenoemde financieel expert ('financial literate') zijn, hetgeen inhoudt dat deze persoon relevante kennis en ervaring heeft opgedaan op financieel-economisch terrein. Deze profielschets dient ten slotte jaarlijks door de aandeelhouders, samen met de raad van commissarissen, te worden geëvalueerd.

Een profielschets voor de raad van commissarissen van RdK is als zodanig nog niet vastgesteld. Wel heeft het Bestuurscollege een algemene profielschets vastgesteld voor de raden van commissarissen / toezicht van de overheidsvennootschappen en -stichtingen. Het doel van deze profielschets is om richtlijnen te geven voor de samenstelling alsook de benoeming van toezichthouders bij de overheidsentiteiten. Conform deze algemene profielschets dient ieder commissaris, uitgaande van zijn toezichthoudende en adviserende taken, in staat te zijn om de hoofdlijnen van het beleid en strategie van de overheidsentiteit, alsook de hieraan verbonden belangrijkste risico's, te beoordelen. Hierbij zijn er, binnen het kader van deze algemene profielschets, specifieke competenties geformuleerd waarover elk commissaris dient te beschikken voor de vervulling van de aan hem of haar toebedeelde rol in een raad van commissarissen / toezicht. Elk commissaris dient onder meer te beschikken over de volgende competenties:

- Affiniteit met de doelstelling dan wel werkgebied van de rechtspersoon.
- Bestuurlijke ervaring en bekendheid met organisatieprocessen, bij voorkeur in het bedrijfsleven dan wel non-profit organisaties.
- Algemene financieel-economische kennis en ervaring.
- Het hebben van helicopterview, analytisch vermogen en het kunnen onderscheiden van hoofd- en bijzaken (denk- en werkniveau op tenminste HBO-niveau).
- Verworven ervaring op het gebied van relaties tussen bedrijfsleven en de overheid.
- Kennis en ervaring in bestuurlijke besluitvormingsprocessen, inclusief inzicht in strategische afwegingsprocessen.
- Het in hoofdlijnen kunnen functioneren als een klankbord voor de directie bestuurder.

Tevens dient de raad van commissarissen / toezicht zodanig te zijn samengesteld dat aan de volgende eisen wordt voldaan:

- Een lid met ruime financiële kennis en ervaring.
- Een lid met gedegen juridische kennis en ervaring.
- Een lid met (bedrijfs)economische ervaring.
- Een lid met specifieke kennis en ervaring met de doelstelling dan wel werkgebieden van de rechtspersoon.

Rekeninghoudende met de statuten van RdK alsook de bepalingen uit de Code Corporate Governance ten aanzien van de grootte en samenstelling van de raad van commissarissen, kunnen de in deze algemene profielschets geformuleerde eisen als voldoende selectiecriteria worden gehanteerd voor de benoeming van nieuwe commissarissen bij RdK.

Niettegenstaande het voorgaande adviseren wij de Raad van Ministers om alsnog een specifieke profielschets voor de raad van commissarissen van RdK vast te stellen waarin concreet rekening wordt gehouden met de aard en omvang van de vennootschap en haar ondernemingen. De aldus vastgestelde profielschets dient, samen met de raad van commissarissen, tenminste jaarlijks te worden geëvalueerd en indien nodig aangepast rekening houdende met de gewenste samenstelling, grootte, taken en werkwijze van de raad.

3. Analyse benoemingsvoorstel nieuwe commissarissen van RdK

Uit onze beoordeling van de curricula vitae van de heren De Sola en Martina blijkt dat deze in principe voldoen aan de hiervoor aangegeven, door het Bestuurscollege vastgestelde, algemene profielschets voor leden van de raad van commissarissen / toezicht van overheidsentiteiten. Deze kandidaten beschikken over voldoende bestuurlijke kennis en ervaring welke met name werd opgedaan in het bedrijfsleven. Hieruit, alsook rekening houdende met de door deze kandidaten genoten opleidingen en overige cursussen en trainingen, kan redelijkerwijs worden aangenomen dat zij beschikken over het vereiste HBO denk- en werkniveau. Uit de beoordeling van het curriculum vitae van de heer [REDACTED] is ons echter niet gebleken dat hij over het vereiste HBO denk- en werkniveau beschikt.

Uitgaande van de bepalingen van de Code Corporate Governance dient er geen sprake te zijn van belangenverstrengeling bij commissarissen / toezichthouders van een overheidsentiteit. Een belangenverstrengeling kan geacht worden aanwezig te zijn indien een commissaris van RdK ook een toezichthoudende rol vervult of bestuurlijke invloed heeft bij een overheidsentiteit of andere entiteit waarmee RdK een belangrijke zakelijke relatie heeft. Tevens dient in dit kader bij de benoeming van een voormalige bestuurder van een overheidsvennootschap tot commissaris van te worden overwogen welke invloed dit kan hebben op het functioneren van deze voormalige bestuurder in de raad van commissarissen. Uit het curriculum vitae van de heer Martina blijkt dat hij in de periode 1999 - 2006 CEO was van IUH ('Aqualectra') en dus bestuurder was van een overheidsvennootschap waarmee RdK een belangrijke zakelijke relatie heeft. In dit kader zijn er in deze periode langdurige overeenkomsten afgesloten welke tevens significante gevolgen hebben voor de huidige bedrijfsvoering van zowel IUH als RdK. (o.m. de 'IUH agreement' welke afloopt in 2019). Hierdoor is er sprake van bestuurshandelingen van de heer Martina welke mogelijk doorwerken gedurende zijn aanstelling als commissaris bij RdK. Wij gaan ervan uit dat betrokkene en de overige leden van de raad van commissarissen van RdK hier adequaat mee omgaan.

Van de voorgedragen kandidaten is ons verder niet bekend of zij een toezichthoudende of bestuurlijke rol vervullen bij overheidsentiteiten dan wel andere entiteiten waarmee RdK een belangrijke zakelijke relatie heeft. Indien dit wel het geval zou zijn dan dienen deze kandidaten terug te treden uit deze toezichthoudende dan wel bestuurlijke functies bij deze entiteiten alvorens te kunnen worden benoemd als commissarissen van RdK. Tevens willen wij u attenderen op het feit dat het aantal commissariaten van een commissaris conform de Code Corporate Governance maximaal vijf kan bedragen, waarbij het voorzitterschap van een raad van commissarissen als dubbel telt.

Uitgaande van de statuten van RdK alsook de in de algemene profielschets geformuleerde eisen voor leden van de raad van commissarissen / toezicht bij overheidsentiteiten, hebben wij dan ook geen zwaarwegende bezwaren tegen de benoeming van de heren De Sola en Martina als commissaris bij RdK. In het geval van de heer [REDACTED] hebben wij echter zwaarwegende bezwaren daar hij ons inziens niet voldoet aan de algemene profielschets voor leden van de raad van commissarissen / toezicht bij overheidsentiteiten daar uit zijn curriculum vitae niet is gebleken dat hij over het vereiste HBO denk- en werkniveau beschikt.

4. Aanpassing statuten van RdK

Uitgaande van de bepalingen van de Code Corporate Governance moeten de statuten van een vennootschap of stichting zodanig worden aangepast dat alle bepalingen van de Code van toepassing verklaard kunnen worden. In ieder geval dient in de statuten een verwijzing naar de Code te worden opgenomen alsook de verplichting om de bepalingen van de Code toe te passen, rekening houdend met de concrete omstandigheden van de betreffende rechtspersoon.

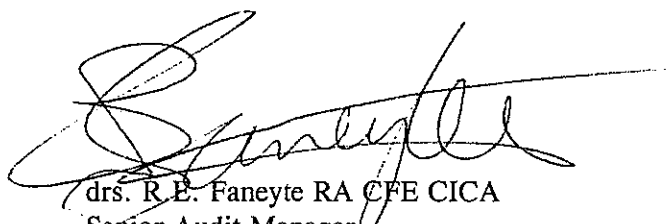
Uit onze beoordeling van de statuten van RdK blijkt dat deze nog niet is aangepast aan de bepalingen van de Code Corporate Governance. In dit kader verwijzen wij tevens naar de wettelijke verplichting uit artikel 12, lid 2 van de Eilandsverordening Corporate Governance waaruit blijkt dat de statuten van een vennootschap of stichting uiterlijk binnen zes maanden na de inwerkingtreding van deze Eilandsverordening aangepast moeten worden om te voldoen aan de bepalingen van de Code Corporate Governance.

5. Advies

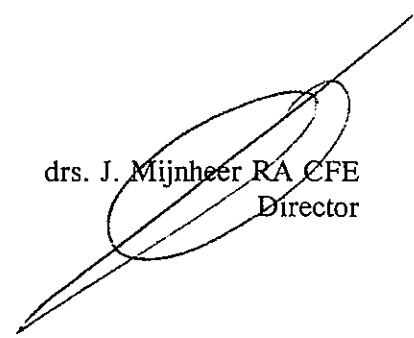
Op grond van het voorgaande:

1. Adviseren wij de Raad van Ministers om alsnog een specifieke profielschets voor de raad van commissarissen van RdK vast te stellen waarin concreet rekening wordt gehouden met de aard en omvang van RdK en de hiermee verbonden onderneming.
2. Hebben wij geen zwaarwegende bezwaren tegen de benoeming van de heren De Sola en Martina als commissarissen bij RdK. Voor onze opmerking inzake eventuele belangenverstrengelingen verwijzen wij u naar paragraaf 3 van dit advies. Inzake de benoeming van de heer █████ hebben wij echter zwaarwegende bezwaren daar ons niet is gebleken dat hij voldoet aan de algemene profielschets voor leden van de raad van commissarissen/toezicht bij overheidsentiteiten.
3. Adviseren wij de Raad van Ministers om alsnog de statuten van RdK te laten aanpassen aan de bepalingen van de Code Corporate Governance.

Wij gaan er van uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn vanzelfsprekend bereid deze brief nader toe te lichten.

drs. R. E. Faneyte RA CFE CICA
Senior Audit Manager

drs. J. Mijnheer RA CFE
Director